

För kännedom

Verksamhetsområdeschef

Mikael Palo

Ekonomichef

Marita Karlsson

Regiondirektör

Jan Grönlund

Ekonomidirektör

Nicholas Prigorowsky

HR-direktör

Kajsa Fisk

Nämnden för kultur, utbildning och
friluftsverksamhet

Granskningsrapport för nämnden för kultur, utbildning och friluftsverksamhet år 2018

Av bifogad rapport framgår de iakttagelser som gjorts i den årliga granskningen av nämnden för kultur, utbildning och friluftsverksamhet 2018. Revisorerna kommer att redovisa dessa iakttagelser och sina synpunkter vid genomgången med nämnden den 3 maj 2019.

Revisorerna begär inget svar på rapporten, utan redovisningen för nämnden ska ge svar på eventuella frågor.

Vid genomgången kommer revisorerna även att ta upp Revisionsdialog, som planeras äga rum även kommande höst.

Gustaf Wachtmeister

Ordförande

Marita Bengtsson

Vice ordförande

Revisionen

Årsgranskning för nämnden för kultur, utbildning och friluftsverksamhet år 2018

Sammanfattning

Med avseende på verksamhetsberättelsen som upprättats vid årets slut har revisionens granskning inte påvisat några väsentliga felaktigheter. Bedömningen är att årets bokslut i stort är upprättat i enlighet med gällande bokslutsinstruktioner och kommunal redovisningslag samt att god redovisningssed har tillämpats. Nämnden för kultur, utbildning och friluftsverksamhets verksamhetsberättelse ger allt i väsentligt en rättvisande bild av resultat och ställning. Verksamheten har bedrivits utifrån fullmäktiges mål och beslut. Av verksamhetsberättelsen framgår att den interna kontrollplanen följts upp till 50 % vid årets slut men bedöms sammantaget ändå som tillräcklig.

Nämnden fick två särskilda uppdrag av landstingsfullmäktige i budget 2018, för utveckling av *Sörmlands museum* och *vidareutveckling av Sörmlandsmodellen* som ger barn och ungdomar två scenkonstupplevelser per år. Återrapportering görs i verksamhetsberättelsen för Sörmlands museum. Scenkonst Sörmland har enligt förvaltningen redovisat en detaljerad återrapportering av utvecklingen av arbetet med Sörmlandsmodellen. I verksamhetsberättelsen är det kortfattat beskrivet.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi nämnden att arbeta med följande förbättringsområden:

- ✓ Säkerställ återrapporteringen av utfallet av miljöperspektivet
- ✓ Överväg att utveckla befintliga mått inom medborgar- och process- och förnyelseperspektivet till mätbara indikatorer med målvärden
- ✓ Rapportera resultatet/utfallet av samtliga särskilda uppdrag som nämnden fått av landstingsfullmäktige i budget 2018
- ✓ Följ upp internkontrollplanens samtliga kontrollområden
- ✓ Vid revideringen av den interna kontrollplanen bör nämnden utgå ifrån en dokumenterad riskbedömning

Revisionen

Bakgrund och syfte

Revisorerna ska, enligt kommunallagen årligen granska och pröva om styrelser, nämnder och beredningar säkerställt att verksamheten är genomförd på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaper är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Styrelser, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige

Revisionsfrågor och metod

Granskning har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed och landstingets revisionsreglemente och har omfattat dels ändamålsenlighet, det vill säga om verksamheten bedrivits utifrån fullmäktiges mål och beslut, lagar, avtal och föreskrifter och dels om verksamheten bedrivits på ett sätt som är ekonomisk tillfredsställande, om räkenskaperna är rättvisande samt om den interna kontroll som nämnden ansvarar för är tillräcklig. Detta som del av underlaget för revisorernas uttalande i revisionsberättelsen med tillhörande redogörelse. Revisorernas samlade bedömning delges då landstingsfullmäktige inför deras beslut i ansvarsfrågan i samband med att landstingets samlade årsredovisning behandlas.

Granskningen har under året skett enligt den revisionsplan som upprättats av revisorerna i samråd med landstingsfullmäktiges presidium. Den årliga granskningen omfattar grundläggande granskning och fördjupade granskningar. Grundläggande granskning består, enligt god revisionssed, av tre delar.

- ✓ Granskning av delårsrapport och årsredovisning/verksamhetsberättelse
- ✓ Granskning av måluppfyllelse
- ✓ Granskning av intern styrning och kontroll

Granskningen är genomförd med stöd av Revisionens modell för grundläggande granskning av nämnd. Revisionen tar löpande del av verksamhetsplaner, samtliga månadsrapporter och protokoll från respektive nämnd. Bevakning sker också av eventuella förändringar i nämndens styrande dokument, följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll, följsamhet till regler och rutiner och uppföljning av tidigare års granskningar. Dessutom summerar vi iakttagelser från eventuella fördjupade granskningar som genomförts inom nämndens ansvarsområde under året.

Revisionen

Granskningen omfattar också om nämnden säkerställt att räkenskaperna är rättvisande. Denna del granskas i samband med granskning av landstingets delårs- och årsbokslut. Granskningen syftar till att pröva om nämndens verksamhetsberättelse ger en rättvisande bild av ställning och resultat 31 december 2018. Landstingets samlade balansräkning kommer att redovisas i landstingets årsredovisning. För respektive verksamhet har en saldolista med balanskonton som fortfarande går att följa på verksamhetsnivå varit underlag för vår granskning av ställningen vid årsskiftet.

Revisorerna träffar samtliga nämnder i Landstinget Sörmland två gånger per år. En träff på våren då vi går igenom slutrapporten över granskningen föregående år. På hösten genomförs sedan Revisionsdialog med samtliga nämnder i anslutning till delårsrapporteringen. Till Revisionsdialogen sänds frågor ut i förväg som underlag för träffen.

Tidigare har granskningsanteckningar överlämnats till verksamhetschef och ekonomichef för avstämning och kontroll. Synpunkter på anteckningarna har beaktats i denna rapport. Rapporten har också kvalitetssäkrats genom att den granskats av annan sakkunnig person inom revisionskontoret.

Ansvarig nämnd och avgränsning

Granskningen avser nämnden för kultur, utbildning och friluftsverksamhet år 2018.

Revisionskriterier

Vår bedömning av nämndens ansvarsutövande utgår bland annat från:

- ✓ Kommunallagen
- ✓ Lag om kommunal redovisning
- ✓ Fullmäktiges reglemente för nämnden
- ✓ Fullmäktiges reglemente för intern kontroll
- ✓ Fullmäktiges reglemente för planering och uppföljning
- ✓ Övriga uppdrag, mål eller direktiv från fullmäktige till nämnden
- ✓ Landstingsstyrelsens anvisningar
- ✓ Landstingets interna regler

lakttagelser i 2017 års granskning

Revisorernas bedömning för 2017 var att nämnden för kultur, utbildning och friluftsverksamhets verksamhetsberättelse i allt väsentligt gav en rättvisande bild av resultat och ställning. Verksamheten hade bedrivits utifrån fullmäktiges mål och beslut

Revisionen

nämnden redovisade en positiv budgetavvikelse på 1 767 tkr. Den interna kontrollen bedömdes sammantaget som tillräcklig.

Revisorerna deltog vid nämndens sammanträde 26 april 2018 och redovisade då sina iakttagelser och synpunkter utifrån den rapport som lämnats för årsgranskningen.

Områden, som lyftes i samband med genomgången var bland annat rekommendationer att utveckla befintliga mått inom medborgar- och processperspektivet och förnyelseperspektivet, till mätbara indikatorer med målvärden. När interkontrollplanen ska revideras bör den göras utifrån en dokumenterad riskanalys.

Fullmäktiges uppdrag till nämnden

Av landstingets Mål och budget 2018-2020¹ framgår att nämnden har ansvar för den kultur- och utbildningsinsats som bedrivs inom landstinget samt verksamheterna inom Sörmlands Naturbruk med Nynäs slott. Därutöver ska nämnden:

- ✓ Vidareutveckla Sörmlandsmodellen som ger barn och ungdomar i åldrarna 5-15 år, två scenkonstupplevelser per år
- ✓ Utveckla Sörmlands museums verksamhet genom byggnationen av museibyggnad om utgör ett samlat regionalt centrum med möjlighet till utställningar, produktion av utställningar som helhet samt öppna magasin för föremål och övriga samlingar

Tilldelad investeringsram är 27 900 tkr och tilldelad budgetram är -127 067 tkr.

Under året har landstingsfullmäktige beslutat att godkänna överenskommelse med Länsstyrelsen om utökat naturvårsskydd i Nynäs naturreservat, inklusive föreskrifter och intrångsersättning med 52,5 mnkr. Fullmäktige har också beslutat om Kulturplan Sörmland 2019-2022 med aktivitetsplan 2019.

Nämndens verksamhet under år 2018

Nämndens styrdokument och protokoll

Nämnden har haft sex protokollförda sammanträden under år 2018.

Under året har nämnden beslutat om styrdokument, bland annat reviderad delegationsordning och fördelning av arbetsmiljöuppgifter.

¹ Landstingsfullmäktige § 127/17, Mål och budget 2018-2020

Revisionen

Kulturplan Sörmland 2019-2022 och aktivitetsplan 2019 beslutades av nämnden oktober och av landstingsfullmäktige i november.

Verksamhetsplan med budget 2018-2020, som också innehåller en intern kontrollplan 2018, antogs vid nämndens sammanträde i november 2017.

Vår kommentar

Styrande dokument har beslutats av nämnden för 2018 enligt landstingets regelverk.

Nämndens ekonomistyrning under år 2018

Enligt landstingets reglemente för planering och uppföljning ska landstingsstyrelsen, efter juli och december månad, redovisa det aktuella ekonomiska och verksamhetsmässiga läget i en delårsrapport respektive årsredovisning. Efter mars månad ska landstingsstyrelsen redovisa en kvartalsrapport som är en ekonomisk rapport med prognos för helåret. Nämnder och bolag bistår med uppgifter, analyser och prognoser.

Ovanstående framgår också av Rapportplanen i landstingets mål och budget. Nämnderna ska i delårsrapporten kommentera utfallet i förhållande till budget och relevant lagstiftning. Särskilt ska de mål man inte anser sig kunna nå under verksamhetsåret respektive vilka åtgärder man avser att vidta, redovisas. Om nämnden identifierar att budgeten inte kan hållas ska en åtgärdsplan upprättas och rapporteras till landstingsstyrelsen, senast i anslutning till nästa delårsrapport. Åtgärdsplanen ska inarbetas i kommande års budget för nämnden. Övriga månader, med undantag av januari och juni, avges en ekonomisk resultatrapport. Rapporten anmäls till respektive nämnd vid närmast påföljande sammanträde.

Nämndens ekonomiska resultat under år 2018

I tabellen nedan finns en sammanställning över hur nämndens ekonomiska resultat och prognos utvecklades under år 2018 i kvartals- och delårsrapportering.

Ekonomisk rapportering	Akkumulerat resultat	Årsprognos	Budget
Kvartalsrapport mars	-31,6 mnkr	-127,1 mnkr	
Delårsrapport juli	-70,7mnkr	-127,1 mnkr	
Kvartalsrapport september	-90,9 mnkr	-127,3 mnkr	
Slutligt utfall december	-127,5 mnkr		-127,1 mnkr

Revisionen

Nämnden har redovisat en nollprognos i början av året och en negativ prognos på -0,2 mnkr i kvartalsrapporten i september. Resultatet för 2018 är -0,4 mnkr.

Vid kvartalsrapporten i september redovisades en prognos med ett befarat underskott om -0,2 mnkr. Av nämndens protokoll från sammanträdet i oktober, där kvartalsrapporten september var ett beslutsärende, framgår inga särskilda kommentarer eller beslut med anledning av det befarade underskottet.

Vår kommentar

Granskning av nämndens protokoll visar att kvartalsrapport för mars och september och delårsrapport för juli, redovisats och beslutats som egna ärenden på nämnden enligt reglementet för planering och uppföljning.

I kvartalsrapporten för september lämnar nämnden en negativ årsprognos utan att en åtgärdsplan upprättas och rapporteras till landstingsstyrelsen, som ska göras enligt reglementet för planering och uppföljning senast i anslutning till nästa delårsrapport.

Efter förra årets granskning rekommenderade vi att en översyn behövde göras i landstinget för att säkerställa enhetlig tillämpning för hur månads- och kvartalsrapporterna behandlades i nämnderna. Avstämning har skett med ekonomistaben och några nya anvisningar eller nytt reglemente har inte tagits fram under 2018. Däremot är ett nytt reglemente på väg upp för beslut i regionfullmäktige under våren. Vi har i och med detta inte granskat tillämpningen i år utan avvaktar det nya reglementet.

Revisionsdialog

Som en del i den grundläggande granskningen träffar revisorerna nämnderna och verksamhetsledningarna i ett forum som kallas Revisionsdialog. Revisionsdialogen är en träff utöver den genomgång av bokslutsgranskningen som genomförs i mars-april varje år.

Syftet med revisionsdialogen är att nämndens presidium och verksamhetschef på ett tidigt stadium ska få del av revisorernas synpunkter för att säkerställa riktigheten i underlagen för revisorernas bedömning och därmed också ge revisorerna en mer solid grund för ansvarsprövningen. Dessutom ges nämnden tillfälle att, utifrån revisionsdialogen, agera mot bakgrund av de synpunkter som lämnats av revisorerna.

Revisionen

Vid dialogen tas eventuella synpunkter eller kritik upp från revisorerna i föregående års revisionsberättelse och eventuella synpunkter från den löpande granskningen under året. I dialogen behandlas även frågor för att kartlägga den interna styrningen och kontrollen i nämnden. Frågor skickas i förväg till nämndens presidium och verksamhetschef.

Presidiet för nämnden för kultur, utbildning och friluftsverksamhet och revisorerna träffades den 8 oktober 2018 för dialog. Vid dialogen diskuterades bland annat information och kommunikation respektive uppföljning och utvärdering ur ett internt kontrollperspektiv. Dessutom diskuterades nämndens verksamhet utifrån delårsrapporten för juli månad. Årets dialog berörde också frågan kring hur nämnden säkerställer att verksamheter under nämnden följer landstingets inköspolicy med tillhörande riktlinjer. Verksamhetsspecifika frågor som diskuterades rörde bland annat ekonomisystemet, måluppfyllelsen för indikatorn ”Andel elever inom gymnasieskolan som uppnått högskolebehörighet” där utfallet i delåret var 33 % jämfört med målvärdet 50 %, investeringskostnaderna som beräknas bli högre än budgeterat, utvärdering av Folk & Kultur och utökat naturvårdsskydd av Nynäs naturreservat.

Nämndens delårsrapport och verksamhetsberättelse

Delårsrapporten per juli 2018

Revisorerna bedömning av delårsrapporten² sker utifrån den samlade rapporteringen från landstingsstyrelsen till landstingsfullmäktige. Som underlag för bedömningen har vi gjort en övergripande analytisk granskning av räkenskaperna och måluppfyllelsen samt en viss verifiering av innehållet i delårsrapporten. Vi har dessutom översiktligt granskat respektive nämnds delårsrapport.

Under 2017 framförde vi att ärendeprocessen behövde stärkas i nämnderna avseende behandling av delårsrapportering inför återrapportering till landstingsfullmäktige. Detta då ingen av landstingets övriga nämnder ännu hade beslutat om sina respektive delårsrapporter innan landstingsstyrelsens behandlade landstingets totala delårsrapport. Två av nämnderna hade inte heller behandlat sina delårsrapporter förrän efter att fullmäktige behandlat hela delårsrapporten. I år har processen stärkts och tre av fem nämnder hade behandlat sina rapporter före landstingsstyrelsens behandling och samtliga nämnder hade behandlat sina rapporter innan fullmäktigemötet.

² RE-REV18-0039/0040, Revisorernas bedömning av delårsrapporten juli 2018 med tillhörande granskningsrapport

Revisionen

Verksamhetsberättelse 2018

Verksamhetsberättelsen är nämndens återrapportering till landstingsstyrelsen om hur uppdraget för 2018 har genomförts. Måluppfyllelsen analyseras utifrån resultatet av de åtaganden som nämnden gjort inom respektive perspektiv. I den sammanfattande analysen ska, om möjligt, "balansen" mellan perspektiven bedömas.

Vid större negativa avvikelser för mål och indikatorer ska vidtagna eller planerade åtgärder framgå.

Måluppfyllelsen av de strategiska målen kommer sedan att bedömas i landstingets årsredovisning som avges från landstingsstyrelsen till landstingsfullmäktige.

Ekonomistaben har utfärdat en anvisning för hur verksamhetsberättelsen ska disponeras samt vilka obligatoriska delar som ska ingå.

Verksamhetsberättelsen ska bland annat innehålla ekonomiskt utfall för året och relevanta nyckeltal. Resultatet av den interna kontrollen enligt av nämnden fastställd internkontrollplan redovisas också.

Nämndens verksamhetsberättelse ska också, enligt reglementet för planering och uppföljning, innehålla en rapport över respektive enhets ekonomiska utfall.

Den verksamhetsberättelse vi har granskat är den som gällde efter nämndens sammanträde den 14 februari, enligt ekonomichefen på Kultur & Utbildning.

Vår kommentar

Nämnden för kultur, utbildning och friluftsverksamheters verksamhetsberättelse är strukturerad och följer i huvudsak anvisningarna. Det ekonomiska utfallet redovisas och analyseras per kontogrupp. Utfallet för de olika verksamheterna presenteras men inte på en detaljerad nivå.

Nämnden har tilldelats 2 mnkr i budget 2018 för utveckling av Sörmlandsmodellen (innebär två scenupplevelser per år för barn-och ungdomar i åldrarna 5-15 år). I verksamhetsplanen beskriver nämnden planer för hur Scenkonst Sörmland ska arbeta med förbättringar inom skoluppdraget och i samverkan med skolorna. I verksamhetsberättelsen framgår det inte hur arbetet bedrivits 2018 och resultatet av det. Enligt förvaltningen har arbetet med

Revisionen

Sörmlandsmodellen redovisats mer detaljerat i Scenkonst Sörmlands verksamhetsberättelse.

Utökning med 2 mkr är enligt förvaltningen en kompensation för många års utebliven utökning av intäkter med anledning av mycket stora ökningar av barn- och ungdomskullarna samt låga uppräkningsbidrag och ingen ökning av kommunernas andel av avtalet för Sörmlandsmodellen. Förvaltningen menar att utökningen i huvudsak är lagd för att täcka tidigare kostnadsökningar och för att kunna fortsätta att bereda samtliga i målgruppen föreställningar två gånger per år.

Scenkonst Sörmland har utvecklat samordningen med skolorna bland annat så att utbudet av scenupplevelserna samordnas med skolundervisningen. Det är framfört allt för högstadielärover där utbudet möjliggör en samordning med skolkurser som för- och efterarbete.

Vi bedömer att nämnden i verksamhetsberättelsen i huvudsak har en tillfredsställande redovisning av åtaganden i verksamhetsplanen som bryts ned till underliggande indikatorer. För process- och förnyelseperspektivet saknas dock indikatorer. Miljöperspektivet följs inte upp i verksamhetsberättelsen. Hänvisning görs till en separat miljörapport som enheten för hållbar utveckling upprättar.

Utifrån vår granskning vill vi lyfta fram nedanstående iakttagelser och kommentarer kring några av de rapporterade åtagandena och indikatorerna.

Medborgarperspektivet

Perspektivet har 14 underliggande åtaganden. Det finns 11 indikatorer under fyra av åtagandena, utfall fem gröna, fem gula och en röd. I bilaga 2 finns det statistiska mått med jämförelse från 2013 och framåt för de olika verksamhetsgrenarna. Målvärden och kommentarer lämnas inte.

Perspektivet följs upp och redovisas utifrån de olika verksamheterna. Perspektivets uppföljning är omfattande och ger till stor del en beskrivning av verksamheterna och dess aktiviteter under året och återkommer även under andra perspektiv.

Folkhögskolorna som har sex indikatorer når målvärdet för fyra och som avser *kvalitetsutvärderingar*. Utfallet 2018 totalt sett är något sämre än förra året då samtliga sex indikatorer var gröna.

Öknaskolans gymnasium har fyra indikatorer och når målvärdet för ett, *andel av gymnasiesärskolans elever som har sysselsättning under*

Revisionen

året som man avslutat studierna. Indikatorn för andel elever inom gymnasieskolan som uppnått högskolebehörighet, är 33 % och uppnår inte målvärdet på 50 % och är röd. Det är en minskning från 2017 då resultatet var 44 %. Nämnden beskriver att resultat till viss del är kopplat till de olika förutsättningar elevgrupperna har mellan åren och att skolan nu arbetar aktivt för att förbättra resultaten genom ökat stöd för att nå målet på sikt.

Av bilaga 3, Mått- Medborgarperspektiv, framgår statistik för bl a antal elevveckor, produktioner och föreställningar för *musik/ teater och dans samt antal besökare* på Nynäs.

Vår kommentar

Överväg att utveckla befintliga mått inom medborgarperspektivet, till mätbara indikatorer med målvärden.

Resultaten för indikatorerna som rör elevernas kvalitetsutvärdering av verksamheten på folkhögskolorna och Öknaskolan ger en bild av hur eleverna upplever skolornas verksamhet. För flera andra verksamheter är det svårt att få en bild av måluppfyllelsen då det saknas indikatorer.

Personalperspektivet

Perspektivet har tre underliggande åtaganden och fyra indikatorer och det är en indikator mindre än 2017. Utfallet 2018 för indikatorerna är tre gula och en grön.

Sjukfrånvarotid i relation till ordinarie arbetstid är på samma nivå som föregående år. Utfall 5,4 % (5,42 %), målvärde för 2018 är max 5 %. Vid delårsrapporten var sjukfrånvaron 5,16 %. Det framgår vidtagna åtgärder inom personalområdet för att minska sjukfrånvaron. Med olika åtgärder och stöd från HR underlättar cheferna återgång i arbete för långtidssjuka. Vid korttidsfrånvaro arbetar cheferna aktivt med att följa rehabiliteringsprocessens rutiner för tidiga kontaktsamtal.

Antalet anställda 2018 uppgår till 297 stycken, vilket motsvarar 269,7 årsarbetare. Motsvarande siffror föregående år var 274 respektive 249,6. Antalet anställda har därmed ökat med 23 personer eller 20,1 årsarbetare. Under ekonomiperspektivet framgår det att Sörmlands museum haft fler medarbetare än förra året och att ekonomiska förstärkningar från landstingets och staten, har möjliggjort fler anställda i flera verksamheter.

Lönekostnadsanalysen visar att månadslönerna och sociala avgifter ökat med 11 % vilket bedöms rimligt med hänsyn till det ökade antalet anställda. Timlönerna har minskat från 9 mnkr för 2017 till 8 mnkr

Revisionen

2018. Arbetad tid för 2018 framgår inte, för 2017 uppgick de till 408 000 timmar.

Antalet rapporterade arbetsskador rapporteras enligt bilaga 5. Både arbetsskador (26 stycken jmf med 29 stycken) och tillbud (12 stycken jmf med 9 stycken) har minskat 2018.

Process- och förnyelseperspektivet

Perspektivet har två underliggande åtaganden och inga beslutade indikatorer finns.

Nämnden beskriver att verksamheten har pågått enligt plan och vad man arbetat med under året uppdelat på verksamhetsrubriker. En rubrik finns för jämställdhet/genus och där beskriver nämnden att det i det utåtriktade arbetet ständigt är aktuellt i verksamheterna. Arbetet med könsindelade indikatorer är inte genomfört som planerat och fortsätter.

I bilaga 4 finns det statistiska mått inom perspektivet med jämförelse från 2013 och framåt för andel extern finansiering och antalstatistik (besökare konserter/utställningar, skolföreläsningar, dansfrämjande verksamhet med mera) inom de olika verksamhetsgrenarna. Målvärden saknas och generellt för 2018 är att för många av statistikuppgifterna är de lägre för 2018 än 2017. Inga kommentarer lämnas i bilagan.

Antalet besökare till utställningar minskade förra året med -62 %, från ca 262 700 personer 2016 till ca 162 900 personer 2017 och har minskat ytterligare med -30 % under 2018 till 49 000 personer. Av texten i verksamhetsberättelsen framgår att det minskade antalet besökare beror på att man inom museet förberett flytt och arbetat med utställningar till nya museets invigning.

Vår kommentar

Överväg att utveckla befintliga mått inom process-och förnyelse perspektivet, till mätbara indikatorer med målvärden.

Miljöperspektivet

Perspektivet har fyra åtaganden och sex stycken indikatorer och det är samma som förra året. Enligt anvisningarna till verksamhetsberättelse ska målnuppfyllelsen utifrån resultat presenteras i en fördjupad analys för samtliga perspektiv.

Vår kommentar

Återrapportering av miljöperspektivet saknas i verksamhetsberättelsen och hänvisning görs till en separat miljörapport som utförts av enheten för hållbar utveckling. Nämnden bör återrapportera målnuppfyllelsen utifrån resultat i verksamhetsberättelsen, enligt anvisningarna.

Revisionen

Enligt förvaltningen har man i år och som man tidigare rapporterat, haft problem med att få en kontinuitet i rapporteringen och arbetet inom miljöområdet. Det beror bland annat på personal- och organisationsförändringar och att redovisningarna inte görs av den egna verksamheten.

Ekonomiperspektivet

Ett åtagande och en indikator finns som är röd och den avser avvikelser mot budgeterat resultat där målvärdet är noll.

Verksamhetens resultat för året uppgår till -127 508 tkr, budgeten uppgick till -127 067 tkr, vilket medför en negativ budgetavvikelse om -441 tkr. 2018 har nämnden haft en förstärkning av budgetramen med 2 mnkr för Sörmlandsmodellen och 6 mnkr för Sörmlands museum. Utöver detta har Sörmlands museum använt 4 mnkr av balanserade medel, 8 mnkr ur stiftelser och 3,3 mnkr i beviljade projektmedel från staten och kommuner.

Verksamhetsberättelsen visar, liksom föregående år, varje verksamhets budget och utfall gällande resultatet. Sörmlands Naturbruk och ledning/stab går med underskott. Överkottet kommer från Länsbiblioteket, Scenkonst Sörmland, Sörmlands museum, Eskilstuna och Åsa folkhögskola.

Genomförda investeringarna uppgår till 35,4 mnkr enligt investeringsspecifikationen och är 5,6 mnkr högre än den beviljade investeringsramen på 29,8 mnkr. De ökade kostnaderna avser nya museets möbler, teknisk utrustning, magasininredning och ändringar i byggnadens projektering. Flera av de övriga verksamheternas investeringar har skjutits till kommande år.

Granskning av räkenskaper 2018

Granskningen syftar till att pröva om nämndens verksamhetsberättelse ger en rättvisande bild av ställning och resultat 31 december 2018. Rättvisande innebär att resultat- och balansräkningens poster är:

- ✓ materiellt rätt (alla poster i resultat- och balansräkningen är fullständigt redovisade och tillhör verksamheten)
- ✓ formellt rätt (den kommunala redovisningslagen, KRL, samt landstingets regler och anvisningar har tillämpats)
- ✓ rätt periodiserade (alla poster avser redovisningsåret)

Landstingets samlade balansräkning kommer att redovisas i landstingets årsredovisning. För respektive verksamhet har en saldolista med balanskonton som fortfarande går att följa på verksamhetsnivå varit underlag för vår granskning av ställningen vid

Revisionen

årsskiftet. Iakttagelser för dessa balanskonton kommenteras nedan under rubriken resultaträkning/ saldobalans.

Vår granskning har i huvudsak inneburit analytisk granskning. Med analytisk granskning menas analys av väsentliga nyckeltal och trender, inklusive undersökning av eventuella svängningar och förhållanden som inte överensstämmer med annan relevant information eller som avviker från förväntade värden. Vi har även gjort stickprov i materialet för att verifiera dess innehåll.

Resultaträkning/saldobalans

Resultaträkningen enligt redovisningen i ekonomisystemet Raindance överensstämmer med resultaträkningen i verksamhetsberättelsen. Resultaträkningen analyseras i verksamhetsberättelsen mot både föregående år och budget, vilket är bra. Vi bedömer resultaträkningen, i allt väsentligt, som rättvisande.

Saldobalanslistan vilket innehåller de balanskonton som fortfarande går att följa på verksamhetsnivå, har kontrollerats. Vi bedömer saldobalansen, i allt väsentligt, som rättvisande.

Rutiner för rapportuttag ur anläggningsregisteret har stärkts under året. Ekonomisystemet kan nu leverera avstämningsrapporter och granskning har kunnat ske på nämndnivå. Detta avser i förekommande fall byggnader, markanläggningar samt övriga maskiner och inventarier.

Vår notering

Vi har noterat ett resultatfel för Sörmlands Naturbruk. Felräkningar i ett inventeringsunderlag för lager av spannmål gör att resultatet borde ha varit + 245 tkr högre, – 2 642 tkr istället för -2 887 tkr. Detta påverkar även saldobalansen och kontot för lager som är för lågt värderat.

I bilaga 2, investeringsspecifikation, anges att utfallet för försäljningar av investeringar för övriga maskiner och inventarier är 21 tkr och att utfallet för utrangeringar är 14 tkr. Enligt saldobalansen och anläggningsregistret är utfallen 11 tkr respektive 7 tkr. Efter utredning av förvaltningen är anledningen till de högre summorna att de använt en felaktig rapport i ekonomisystemet som inte tagits bort av systemförvaltningen. Den har genererat dubbla värden och systemförvaltningen ska nu ta bort den.

Revisionen

Intern kontroll – rapportering och följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll

Enligt anvisningen ska av verksamhetsberättelsen framgå hur arbetet med den interna kontrollen bedrivits, resultatet av utförda kontroller samt eventuellt vidtagna åtgärder med anledning av resultatet.

Vår kommentar

Nämndens internkontrollplan innehåller åtta kontrollområden och fyra har avrapporterats i verksamhetsberättelsen. Kontrollområden finns för samtliga perspektiv. Avrapportering saknades i delårsrapporten.

Vi noterar att den interna kontrollplanen har utökats med ett kontrollområde för personalperspektivet för 2018 men är för övrigt oförändrad mellan åren.

Vi rekommenderar nämnden att följa upp samtliga kontrollområden i verksamhetsberättelsen och att revidera den interna kontrollplanen utifrån en dokumenterad riskbedömning. Detta för att säkerställa att planen omfattar de områden där det finns störst risk med bristande måluppfyllelse.

Revisionens granskningar 2018

Nedan görs en kort sammanfattning av de fördjupade granskningar som revisorerna genomfört och avrapporterat under året samt rapporter från 2017 där svar kommit in under 2018. Rapporterna och de svar som lämnats av nämnd/verksamhet finns tillgängliga på revisionens hemsida. www.regionsormland.se/revisionen

Granskning/ verksamhet/nämnd	Rapporten omfattar - Revisionens iakttagelser	Kommentarer i lämnade svar från verksamhet/nämnd
Granskningsrapport 2017 /samtliga nämnder	Granskning av årsbokslut och verksamhetsberättelse per verksamhet rapporterats till respektive nämnd.	Inga skriftliga svar begärs – bokslutsträffar med samtliga nämnder.
Revisorernas redogörelse 2017/LS	Granskning av årsredovisningen 2017.	Svaret redovisas inte i detta dokument.
Revisorernas bedömning av delårsrapport 2018/LS	Granskning av delårsrapport juli avseende mål för god ekonomisk hushållning.	Inget svar begärt – dialog möten med samtliga nämnder under hösten.
Intern styrning och kontroll i hanteringen av landstingets pensioner/ 2017/LS	Vår bedömning är att landstingsstyrelsen säkerställer att hanteringen är ändamålsenlig och	Av svaret framgår att översyn av rutiner och regelverk pågår eller planeras.

Revisionen

	bedrivs med tillfredsställande intern styrning och kontroll. Viss otydlighet finns i gällande delegationsordning och eventuellt krav på återrapportering. Visst utvecklingsarbete kvarstår även för dokumentation och rutiner och anvisningar. Sårbarheten i hanteringen bör också minska till exempel genom att fler personer blir involverade i rutinerna.	Åtgärder har tagits fram i syfte att minska sårbarheten i hanteringen. Ändamålsenlig rutin för återrapportering av delegation ska utarbetas samt delegationsordningen uppdateras. Stickprovskontroller för begärd ersättning gällande förlorad arbetsförtjänst ska utföras av Personalservice.
Interna kontrollen i lönehanteringen/2017/LS	Den övergripande bedömningen är att det inte finns ändamålsenliga rutiner för lönehanteringen samtliga delar. En övergripande kartläggning bör genomföras för att se flödet i hela löneprocessen. Många rutiner är manuella och där bör det utredas vilka automatiseringar som är möjliga/går att utveckla. Rutinen för signering av utanordningslistor behöver säkerställas ute i verksamheterna.	Av svaret framgår bland annat att en övergripande kartläggning av löneprocessen har genomförts. Rutiner utarbetas också för att säkerställa att signering av utanordningslistor sker som ett led i analys och uppföljning av verksamhetens lönekostnader.
Genomförande av investeringsplanen/2017/LS	Vår bedömning är att de strategiska fastighetsinvesteringarna i allt väsentligt hanteras enligt plan och med god intern kontroll. Rutiner behöver utvecklas för att följa upp fler av de hållbarhetskrav som ställs på leverantörer och underleverantörer.	Av svaret framgår att nya rutiner införts för uppföljning av hållbarhetskrav samt särskilda miljöuppföljningar avseende transporter och medicinteknisk utrustning.
Rätt intäkter - får	Granskningen har inte visat	Av svaret framgår

Revisionen

landstinget de intäkter de har rätt till, ändamålsenlig hantering, fungerande intern styrning och kontroll/LS, PVN, KUF	på några väsentliga brister men förbättringsområden finns. Bland annat behöver kontrollfunktioner införas som säkerställer att befintliga skriftliga rutiner för journalföring följs. Detta så att patientsäkerheten garanteras och samtliga intäkter från såld utomlänsvård kommer landstinget till godo.	vidtagna och planerade åtgärder för respektive intäktslag. Dessa är bland annat att publicera befintliga rutiner respektive dokumentera tillkommande i det ledningssystem som byggs upp i landstinget. För den sålda utomlänsvården ska hela processen ses över och dokumenteras som del i ett nationellt arbete.
Intern kontroll i den löpande redovisningen/LS, med inriktning: <ul style="list-style-type: none"> - representation - inhyrd personal - rekrytering - resekostnader - externa konsulter 	Vår sammantagna bedömning är att den löpande redovisningen i stort sett är tillförlitlig och upprättas med tillfredsställande intern kontroll. De rutiner där den interna kontrollen inte bedöms som tillfredsställande är tillämpning av kontoplan respektive rutin för dispensansökan för anlitande av inhyrd personal.	Av svaret framgår vidtagna och planerade åtgärder. Rutiner kring dispensansökningar för inhyrd personal har setts över och särskilda uppföljningsmöten har inrättats. Tillämpningsanvisningar till kontoplanen ska fortsatt utvecklas och ett internt utbildningsprogram tas fram.
Hantering av skyddade personuppgifter/RS, nämnden för kultur, utbildning och friluftsvksamhet samt nämnden för primärvård, rättspsykiatri och Dammsdalsskolan	Vår granskning har visat på brister på ett antal områden. Vår bedömning är att nämnderna och styrelsen delvis säkerställer att hanteringen är ändamålsenlig och delvis sker med intern kontroll. Bland annat rekommenderar vi att styrande dokument och befintliga e-utbildningar	Svar begärt till 8 maj 2019.

Revisionen

	<p>uppdateras och kompletteras på området. Verksamhetspecifika dokumenterade rutiner behöver därefter tas fram i större utsträckning.</p>	
--	---	--

Revisionens uppföljning av tidigare granskningar

Revisionen genomför sedan några år tillbaka en mer strukturerad uppföljning av granskningar som genomförts tidigare år. Nedan görs en kort sammanfattning av de granskningar som under året följts upp inom nämndens ansvarsområde.

Granskning (genomfört år)	Bedömning efter uppföljning
Hantering av landstingets organisationsbidrag (2014)	Uppföljningen visar att Regionstyrelsen numer har ett mer samlat ansvar för regionens förenings- och organisationsbidrag. Nytt regelverk med specifika villkor för varje bidrag och nya blanketter. Beslut tas också i nämnden för kultur, utbildning och friluftsverksamhet kring några av bidragen. Vår bedömning är att granskning sker när den nya ansvarsfördelningen och regelverket från 2019 använts under minst en hel cykel. Det vill säga tidigast år 2020.

Revisionen

Åsa Forsman
Sakkunnig revisor